

Obserwacja procedur przed wyborami

ow.org.pl

tel. 883 188 969

Marcin Skubiszewski
skubi@skubi.net

Obserwacja procedur przed wyborami

Kluczowe zasady...

Art. 103b. Mąż zaufania ma prawo:

- 1) być obecny podczas wszystkich czynności komisji, do której został wyznaczony, w szczególności być obecny przy przekazywaniu protokołu przez obwodową komisję wyborczą, przekazywaniu danych z protokołu przez rejonową komisję wyborczą, sprawdzaniu pod względem arytmetycznej poprawności ustalenia wyników głosowania przez pełnomocników, o których mowa w art. 173, oraz sprawdzaniu prawidłowości ustalenia wyników głosowania i wprowadzania danych do sieci elektronicznego przesyłania danych;
- 2) być obecnym w lokalu wyborczym w czasie przygotowania do głosowania, głosowania, ustalania wyników głosowania i sporządzania protokołu;
- 3) wnosić do protokołu uwagi, z wymienieniem konkretnych zarzutów;
- 4) być obecnym przy przewożeniu i przekazywaniu protokołu do właściwej komisji wyborczej wyższego stopnia.

§ 2. O wniesieniu uwag, o których mowa w § 1 pkt 3, zamieszcza się w protokole adnotację.

Kluczowe zasady (2)

Oprócz mężów zaufania (wyborczych), będą

- **Obserwatorzy społeczni**
 - te same uprawnienia minus
 - składanie uwag do protokołu
 - udział w zawożeniu dokumentów do komisji wyższego stopnia
 - obserwacja PKW
- **Referendalni mężowie zaufania** (także od organizacji społecznych)
 - te same uprawnienia, co wyborczy mężowie zaufania
 - ... ale składanie uwag protokołów **chyba** dotyczy tylko protokołów referendalnych
 - według dosłownej interpretacji ustawy: mogą obserwować wszystko – ale trzeba się dopytać w Krajowym Biurze Wyborczym
 - może nie mogą obserwować sprawdzania podpisów poparcia dla list kandydatów?

Obserwacja losowania składów komisji obwodowych...

Art. 182.

[...] § 2. Obwodową komisję wyborczą powołuje się [...]

[...] § 7. Gdyby liczba członków komisji powołanych na podstawie § 2:

1) okazała się mniejsza niż ustawowy skład liczbowy komisji - pozostałych kandydatów do składu komisji wyłania się w drodze **publicznego losowania** spośród osób zgłoszonych przez wszystkich pełnomocników wyborczych; każdy z nich może zgłosić do losowania tyle osób, ile brakuje do ustawowego składu liczbowego komisji;

2) miała być większa niż ustawowy skład liczbowy komisji - kandydatów do składu komisji, w liczbie stanowiącej różnicę między ustawowym składem liczbowym komisji a liczbą członków powoływanych na podstawie § 2 pkt 1, wyłania się w drodze **publicznego losowania** spośród osób zgłoszonych przez pełnomocników wyborczych, o których mowa w § 2 pkt 2; każdy z nich może zgłosić do losowania tylko jedną osobę.

§ 8. Losowanie, o którym mowa w § 7, przeprowadza komisarz wyborczy.

Obserwacja losowania składów obwodowych komisji wyborczych

Losowanie jest publiczne

- obserwator nie musi mieć żadnych papierów

Miejsca i godziny losowań są ogłaszane

- w Polsce 2 dni naprzód
 - wywieszzone w siedzibie gminy
 - w biuletynie informacji publicznej gminy
 - na stronie internetowej delegatury KBW
- za granicą 1 dzień naprzód
 - w miejscu ogólnodostępnym w siedzibie konsula
 - na stronie internetowej konsula
 - ale **nie** na stronie delegatury KBW, **nie** w BIP

Obserwacja losowania składów obwodowych komisji wyborczych

Miejsca i godziny losowań są ogłaszane

- na statkach 1 dzień naprzód
 - w miejscu ogólnodostępnym na statku
 - ale **nie** w internecie
 - ale **nie** na stronie delegatury KBW, **nie** w BIP
(tu wszelkie oszutwa są możliwe)

Informowanie obserwatorów o czasie i miejscu zebrań, czynności

W przypadku losowań składów komisji obwodowych

- przewidziane w uchwałach PKW

W przypadku czynności komisji obwodowej bezpośrednio poprzedzających głosowanie (tuż przed 7:00, 15 października)

- przewidziane w uchwałach PKW

We wszystkich innych przypadkach

- nieprzewidziane

Kalendarium

Do 28.08: zgłaszanie komitetów wyborczych do PKW

- Data początkowa, to 8.08 lub 9.08.
- Już ponad 20 komitetów zgłoszonych, w tym te najważniejsze
- Obserwacja tylko w celach ćwiczebnych, tylko dla mężów zaufania

Do 28.08: powołanie komisji okręgowych

- Data początkowa 8.08 lub 9.08

Art. 170 [...] § 6. Komisja na pierwszym posiedzeniu wybiera spośród siebie dwóch zastępców przewodniczącego komisji. Funkcję sekretarza okręgowej komisji wyborczej pełni dyrektor właściwej miejscowo delegatury Krajowego Biura Wyborczego albo osoba przez niego wskazana. Sekretarz uczestniczy w pracach komisji z głosem doradczym.

Kalendarium

... data tego posiedzenia nieokreślona (najpóźniej kilka dni po 28.08)

Do 6.09, godz. 16:00: zgłaszanie kandydatów do Sejmu i Senatu z poparciem wyborców

- można to robić wcześniej, ale jest to nieczęsta sytuacja
- w dni, kiedy termin upływa, musimy bić w komisji okręgowej
- ... ale weryfikacja podpisów zwykle następuje **po** tej dacie

Zlecenie druku kart do głosowania

- to jest kluczowa sprawa, biorąc pod uwagę historię oszustwa jelenoigórskiego
- absolutnie teoretycznie najwcześniej: od 11.09
- termin ogłoszenia list kandydatów: między 11.09 a 5.10

Kalendarium

... data tego posiedzenia nieokreślona (najpóźniej kilka dni po 28.08)

Do 15.09: zgłaszanie członków komisji obwodowych przez komitety wyborcze

- w tym samym dniu ogłasza się wszystkie informacje o komisjach obwodowych
- w tym dniu postępowania dot. rejestracji list mogą być w toku

Od 20.09 (w kraju): losowanie składów komisji obwodowych

Od 18.09 (przy braku losowania) do 25.09: powołanie członków komisji obwodowych

... następnie pierwsze zebrania komisji obwodowych

- w teorii szkolenie
- wybór przewodniczącego i zastępcy

Kalendarium

Przed 9.10 zebrania dużej części komisji obwodowych, podczas których pieczętowane są karty do głosowania korespondencyjnego

- uważna obserwacja tej czynności mogła nas obronić przed przekrętem jeleniogórskim

14.10 zebrania komisji obwodowych poprzedzające głosowanie

O obserwowaniu czynności urzędowych poprzedzających wybory

Prawie nikt tego nie robi

- przykład: podczas losowania składów terytorialnych komisji wyborczych komisarz wyborczy mówił do naszego człowieka „pan nie ma prawa tu być, ale i tak pana wpuszczę”

Celem naszych pierwszych obserwacji będzie udoskonalanie naszych metod i formularzy

- lista kandydatów lub kandydat zgłoszony znacznie przed terminem byłby dla nas cenny